ОБЛІКОВА КАРТКА

I. Основні відомості

Найменування об'єкта Курган «Могила Сторожевня» (Фастів-7)

Дата утворення об'єкта III тис. до н.е. - I тис.

Місцезнаходження:

КОАТУУ 3211200000

область Київська

район Фастівський

населений пункт (тип та назва) м. Фастів

район населеного пункту (за наявності)

адреса (тип та назва вулиці, номер будинку)

GPS координати N50°04'32.5511"; E29°57'05.3837" (датум WGS 84)

Орієнтовна територія об'єкта: площа, опис меж Розташовано за 960 м на північний захід від перехрестя при в'їзді в м. Фастів збоку с. Фастівець, за 75 м від паркану автобази. В результаті пошкодження курганного насипу в наслідок встановлення на ньому водонапірної вежі та геодезичного знаку, курган наразі складається з двох вершин із значним пониженням між ними. Насип чітко виділяється на фоні довколишньої території, має неправильну видовжену форму, витягнутий з південного сходу на північний захід. Площа становить близько 0,15 га

* додаються графічні матеріали

Тип об'єкта (рекомендований)

☑ споруда

☐ комплекс

☑ визначне місце

Вид об'єкта (рекомендований)

☑ археологічний

☐ історичний

☐ монументальне мистецтво

☐ архітектура

☐ містобудування

☐ садово-паркове мистецтво

☐ ландшафт

☐ наука і техніка

Категорія (рекомендована)

☐ пам'ятка національного значення

☑ пам'ятка місцевого значення

Форма власності

☐ приватна

☑ комунальна

☐ державна

☐ не відомо

Власник комунальна власність Фастівської міської територіальної громади _____

Уповноважена(ний) власником особа(орган) _____

Користувач Фастівська міська територіальна громада, Київська обл., м. Фастів, площа Соборна, буд. 1 _____

(зазначаються повна назва юридичної особи та ідентифікаційний код або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи, серія і номер паспорта, дата його видачі й ким виданий, дані про реєстрацію за місцем постійного мешкання).

II. Характеристика об'єкта

Опис території, на якій знаходиться об'єкт

☐ історичний центр

☐ міський ландшафт

☑ сільський ландшафт

☐ індустріальний ландшафт

☐ паркова (зелена) зона

☑ сільськогосподарські землі

☐ заповідні території

☐ ліс

☐ дно водних об'єктів

☑ інше: Землі запасу (земельні ділянки кожної категорії земель, які не надані у власність або користування громадянам чи юридичним особам) (за інформацією публічної кадастрової карти України

Роль об'єкта в навколишньому середовищі

☐ об'єкт домінує / є домінантою

☐ частина регулярної забудови

☑ видимий при безпосередньому наближенні

☐ вгадується (простежуються окремі елементи)

☐ об'єкт відмічений на місцевості (трасування тощо)

☐ сліди об'єкта на поверхні відсутні

☐ інше _____

Просторові характеристики об'єкта

Довжина 55 м., ширина 30 м.

Висота 4,5-5,5 м.

Культурна цінність об'єкта

☑ археологічна	☐ типовий ☑ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ історична	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ монументальне мистецтво	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ архітектура	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ містобудування	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ садово-паркове мистецтво	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ культурний ландшафт	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ наука і техніка	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний

Оцінка автентичності та цінності об'єкта з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду Курган зберігає автентичність та становить значну наукову цінність, як пам'ятка археології. Відповідає критеріям об'єкта культурної спадщини і може бути рекомендована до занесення до Державного реєстра нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення

Стислий опис характерних властивостей об'єкта, що становлять його історико-культурну цінність Курган являє собою поховальну споруду у вигляді земляного насипу. Під насипом (чи в насипу) знаходиться одна, або кілька могил. Насип міг мати видовжену чи округлу в плані форму, містити в собі різноманітні поховальні споруди (ями, катакомби, склепи, кам'яні скрині, зруби тощо). Являє собою цінне джерело для вивчення матеріальної культури та поховальних обрядів стародавніх народів.

Додатково

Перелік складових (для комплексу, ансамблю)

Функціональне використання

Історичні (первісні) функції	**Сучасна функція**	**Відповідність сучасної функції вимогам охорони**
☐ державно-адміністративні установи ☐ науково-освітні установи ☐ культурні установи ☐ медичні установи ☐ фінансово-економічні установи ☐ житлові ☐ промислові та виробничі ☐ інженерно-транспортні ☐ фортифікаційні та військово-інженерні ☐ культові ☐ монументи ☑ поховання та некрополі ☐ інше	Пола кургану з північного боку розорюється. Насип не використовується.	☐ сприяє збереженню ☑ завдає незначної шкоди ☐ завдає значної шкоди ☐ потребує беззастережної зміни користувача

ДИПЛОМ
КАНДИДАТА НАУК

ИТ № 007436

Москва ноября 19[illegible]г.

Решением
Совета при Институте археологии АН СССР
от 25 марта 1983г. (протокол № 4)

Ольговскому Сергею Яковлевичу

ПРИСУЖДЕНА УЧЕНАЯ СТЕПЕНЬ
КАНДИДАТА
ИСТОРИЧЕСКИХ НАУК

Председатель совета

Ученый секретарь совета

АТЕСТАТ
ПРОФЕСОРА

12ПР № 005306

Київ

УКРАЇНА
Міністерство освіти і науки

Рішенням Атестаційної колегії

29 лютого 2008 року протокол № 1/02-2

Ольговському Сергію Яковичу

ПРИСВОЄНО ВЧЕНЕ ЗВАННЯ
ПРОФЕСОРА
кафедри охорони культурної спадщини і музеєзнавства

Вчений секретар

29 лютого 2008 р.

Перелік негативних чинників (загроз), що позначаються на об'єкті

Станом на 1995 рік на кургані було встановлено опору ЛЕП та геодезичний знак (нараз демонтовані), що призвело до значного руйнування курганного насипу. На момент огляду нових руйнувань не виявлено, поверхня кургану задернована, поросла деревами та чагарниками.

Рекомендований режим використання об'єкта культурної спадщини

Туристичний об'єкт, землі природно-захисного фонду

Джерела та література

1995/20 Лисенко С.Д., Параций В.М., Гаскевич Д.Л., Отчет о работе Фастовской археологической экспедиции (ФАЭ) в 1995 году (с. 30).

Готун І.А., Лисенко С.Д., Петраускас О.В., Шишкін Р.Г. Археологічна карта Київщини. Фастівський район. - Київ 2002 (с. 138).

Підписи

Завідувач відділу археології Київського обласного центру охорони і наукових досліджень пам'яток культурної спадщини		Толкачов Ю.І.
Старший науковий співробітник відділу археології Київського обласного центру охорони і наукових досліджень пам'яток культурної спадщини		Пономаренко В.В.
В.о. директора Київського обласного центру охорони і наукових досліджень пам'яток культурної спадщини		Берегова Л.П.
Кандидат історичних наук, професор, археолог, історик античності, скіфолог.		Ольговський С.Я.
Начальник управління культури Київської обласної адміністрації		Гончаренко Д.В.

Дата складання

07.12.2021 р.

ДИПЛОМ
КАНДИДАТА НАУК

ИТ № 007436

Москва 2 сентября 1983г.

Решением
Совета при Институте археологии АН СССР
от 26 марта 1983г. (протокол № 4)
Ольговскому Сергею Яковлевичу
ПРИСУЖДЕНА УЧЕНАЯ СТЕПЕНЬ
КАНДИДАТА
ИСТОРИЧЕСКИХ НАУК

Председатель совета
Ученый секретарь совета

АТЕСТАТ
ПРОФЕСОРА

12ПР № 005308

Київ

УКРАЇНА
Міністерство освіти і науки
Рішенням Атестаційної колегії
29 лютого 2008 року протокол № 1/02-2

Ольговському Сергію Яковичу
ПРИСВОЄНО ВЧЕНЕ ЗВАННЯ
ПРОФЕСОРА
кафедри охорони культурної спадщини і музеєзнавства

Вчений секретар

29 лютого 2008 р.

Коротка історична довідка

Серед історичних населених пунктів Київської області м. Фастів в археологічному відношенні в порівнянні з іншими історичними місцями є більш-менш дослідженим містом. Історія його бере початок із заселення краю первісними людьми, які жили на Фастівщині ще в епоху палеоліту. Серед них- Фастівська стоянка мисливців на мамонта і дикого коня, яка відноситься до часів пізнього палеоліту (20-15 тис років тому), яку була виявлено під час будівництва загальноосвітньої школи №4 по вул. Триліська (Науковий архів ІА.НАН України, 1954/6а, И.Г. Шовкопляс). Також на території м. Фастів існують городища. кургани бронзової та скіфської доби, поселення римського періоду, давньоруські поселення, поселення пізнього середньовіччя.

Історичний шлях Фастівщини тісно пов'язаний з долею Києва. Протягом століть він був західним форпостом і містом супутником Києва. У стародавні часи цією територією проходили кордони Київської землі. Археологічне та історичне дослідження м. Фастів та його околиць розпочалося ще в XIX ст.

Слід зазначити що завдяки археологічним дослідженням проведеними на території Фастівщини експедиціями Інституту археології та іншими науковими структурами в різні часи, було виявлено значну кількість багатошарових пам'яток археології, – починаючи від доби палеоліту закінчуючи добою Київської Русі та пізнього середньовіччя

Курган являє собою поховальну споруду у вигляді земляного насипу. Під насипом (чи в насипу) знаходиться одна або кілька могил. Насип міг мати видовжену чи округлу в плані форму, містити в собі різноманітні поховальні споруди (ями, катакомби, склепи, кам'яні скрині, зруби тощо).

Згідно опису В.Б Антоновича: «біля міста розкопано 3 кургани один з них називається «Гостра могила» Також біля міста знаходиться і замковище обнесене високим валом навколо якого протікає вода яке називають Палієвим; п'ятикутне городище Шереметьєвский Окоп ближче до Унави» (В.Б. Антонович Археологическая карта Киевской губернии М.1895 С 42-43) (за збіркою Н.І. Шендрик останнє розташовувалося в 2 км на південний захід від міста). Згадується також і вал (Фундуклей, 1848, С.25,27; Шендрик, 1977, С.113)

У мікрорайоні Завокзалля, за 200 м на схід від міста розташовується скіфський курган під назвою Могила Сторожевня (Фастів-7). Станом на 1995 рік даний курган був у висоту 4-5 м. На кургані у південній його частині була збудована водонапірна башта та встановлено геодезичний знак, що призвело до сильного руйнування курганного насипу

Поли кургану розорюються. Діаметр підніжжя кургану становить 80-90 м. (Лисенко, Параций, Гаскевич, Отчет о работе Фастовской археологической экспедиции за 1995 г., с.30)

Станом на сьогодні водонапірна башта та геодезичний знак демонтовані, на їх місці залишилися глибокі ями. Останці кургану задерновані, його поли розорюються.

Курганна насип складається із двох вершин, із значним пониженням між ними. Залишки насипу із південного сходу на північний захід мають довжину близько 55 метрів, ширина близько 30 метрів, висота південно-східної частини кургану близько 4,5 північно-західної близько 5,5 метрів. Поверхня задернована, частково поросла чагарниками та деревами. В 95 метрах на південний схід від кургану проходить лінія електропередач. Стан збереження кургану незадовільний.

Курган Фастів-7 (Могила Сторожевня) під №1998, згідно рішення Київської обласної ради від 19.06.2003 р. за № 099-08-XXIV внесено до Переліку пам'яток археології Київської області.

Археологічна пам'ятка – курган відповідає критеріям пам'ятки культурної спадщини, як об'єкт, що справив значний вплив на розвиток культури країни та безпосередньо був пов'язаний з історичними подіями. Являє собою цінне джерело для вивчення матеріальної культури та поховальних обрядів стародавніх народів. На даний момент збереженість кургану відповідає критерію автентичності.

Використані джерела та література:

Антонович В.Б., Археологическая карта Киевской губерниї – М., 1895 (с. 42-43)

Готун І.А., Лисенко С.Д., Петраускас О.В., Шишкін Р.Г. Археологічна карта Київщини. Фастівський район. – К, 2002.- С.132-144

Ковпаненко Г.Т., Бессонова С.С. Скорий С.А. Памятники скифской эпохи Днепровского Лесостепного Правобережья – К. 1989.

Кравченко Н.М., Чиговська Л.Г., Неліна Т.В. Фастівщина: сторінки історії (від давнини до 20-х років XX століття). – Фастів: ФДКМ, 2004

Похилевич Л.И., Сказания о населених местностях Киевской губернии – Киев, 1864 (с 512)

Скорий С.А. Курган Перепятиха – К. 1990

Фундуклей И.И., Обозрение могил, валов и городищ Киевской губернии – Киев, 1848 (с.25,27)

Шендрик Н.І, Довідник з археології України. Київська область. – Київ 1977, (с. 113)

Шовкопляс Г.М., Шовкопляс І.Г. За покликом серця: Пам'ятки історії та культури в житті і творчості Т. Г. Шевченка; – К., 1990. (с.25)

1954/6а, И.Г. Шовкопляс, Фастовская позднепалеолитическая стоянка (отчет о работах 1954 г.) (с.4-6)

1995/20 Лысенко С.Д., Параций В.М., Гаскевич Д.Л., Отчет о работе Фастовской археологической экспедиции (ФАЭ) в 1995 году (с. 26-30)

Дата складання

30.11.2021 р

Завідувач відділу археології Київського обласного центру охорони і наукових досліджень пам'яток культурної спадщини
Толкачов Ю.І._____

Кандидат історичних наук
Ольговський С.Я._____

Картографічні матеріали та матеріали фотофіксації:

Рис. 1. Місцерозташування кургана «Могила Сторожевня» на супутниковому знімку. 26.11.2021 р.

Рис. 2. Місцерозташування кургана «Могила Сторожевня на мапі OSM. 26.11.2021 р.

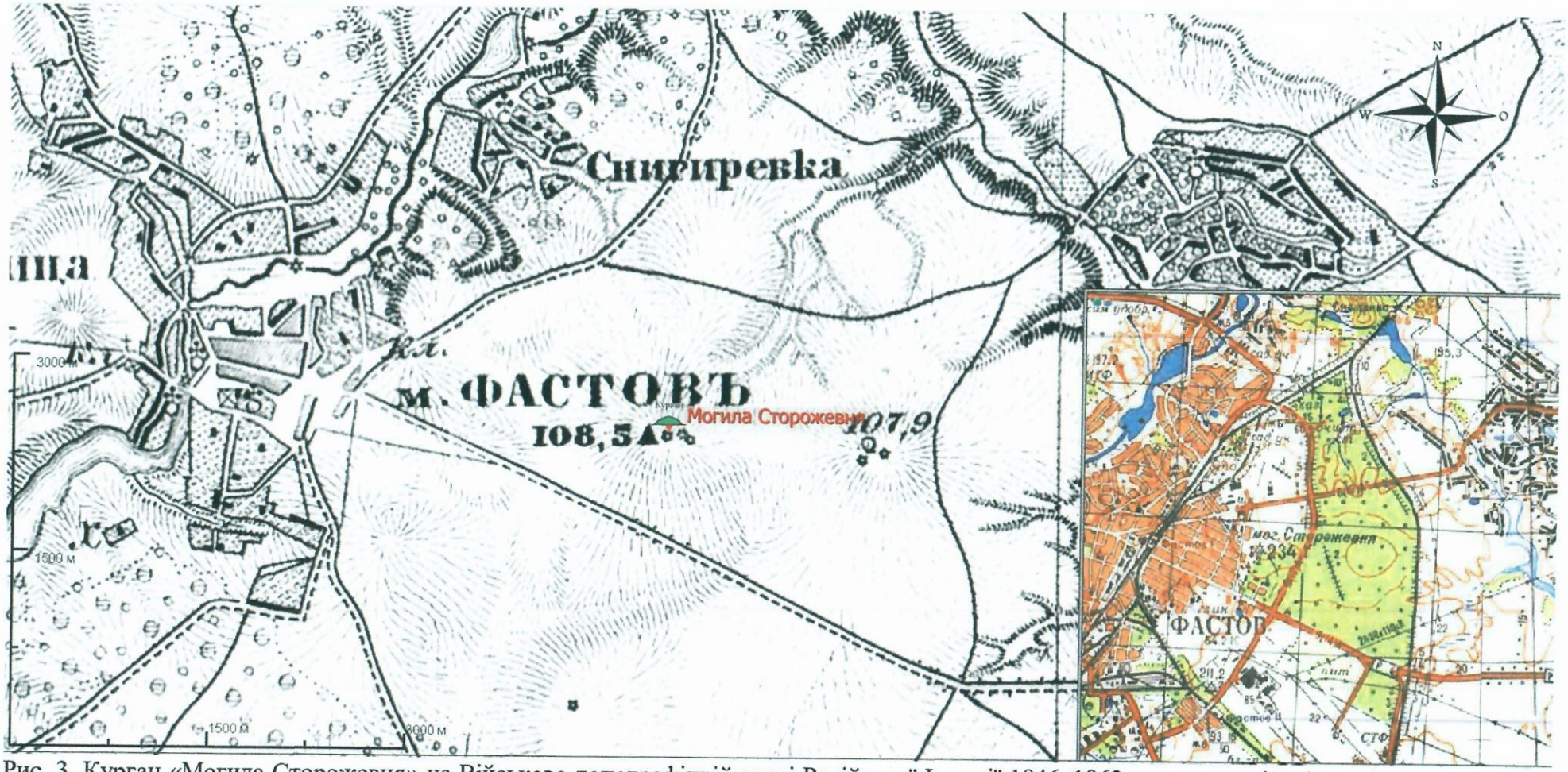

Рис. 3. Курган «Могила Сторожевня» на Військово-топографічній карті Російської Імперії 1846–1863 рр., створеній під керівництвом Ф. Ф. Шуберта та П. О. Тучкова 26.11.2021 р.

Рис. 4. Курган «Могила Сторожевня». Вид з півдня на північ. 25.11.2021 р.

Рис. 5. Курган «Могила Сторожевня». Північно-східна вершина. Вид з північного сходу 25.11.2021 р.

Рис. 6. Курган «Могила Сторожевня». Південно-західна вершина. Вид з північного сходу 25.11.2021 р.

Рис. 7. Курган «Могила Сторожевня». Загальний вигляд з північного сходу на південний захід 25.11.2021 р.

Рис. 8. Територія кургану «Могила Сторожевня». Кадастрова карта та аерофотозйомка. 25.11.2021 р.

– територія кургану

АКТ
стану збереження

25.11.2021 (дата) № 25/11-2

Найменування об'єкта: курган «Могила Сторжевня» (Фастів-7)

Загальний стан

☐ добрий

☐ задовільний

☑ незадовільний

☐ аварійний

Стислий опис стану Насип кургану сильно зруйнована внаслідок встановлення водонапірної башти та геодезичного знаку (наразі демонтовані). Станом на сьогодні курганна насип складається із двох вершин, із значним пониженням між ними. Залишки насипу із південного сходу на північний захід мають довжину близько 55 метрів, ширина близько 30 метрів, висота південно-східної вершини близько 4,5 північно-західної близько 5,5 метрів. Поверхня задернована, частково поросла чагарниками та деревами.

Збереження автентичності об'єкта:

☐ повністю

☐ частково втрачений

☐ 1 % - 20 % втрат

☐ 21 % - 50 % втрат

☑ 51 % - 80 % втрат

☐ 81 % - 99 % втрат

☐ повністю втрачений

Опис перебудов, втрат та історичних нашарувань Станом на 1995 рік на кургані було встановлено водонапірну вежу та геодезичний знак [1995/20 Лисенко, Параций, Гаскевич, Отчет о работе Фастовской археологической экспедиции (ФАЭ) в 1995 году], що призвело до сильного руйнування курганного насипу. Станом на сьогодні вишка та геодезичний знак демонтовано, на місці їх

встановлення залишилися ями. Поли кургану розорюються.

Наявність інженерних мереж та інженерного обладнання на території об'єкта

На території кургану інженерні мережі та обладнання відсутні, в 95 метрах на південний схід від кургану проходить лінія електропередач, з північного боку впритул до кургану прокладено грунтову дорогу

Інформація про геологічні дослідження (за наявності)

не проводились

Підписи:

Завідувач відділу археології Київського обласного центру охорони і наукових досліджень пам'яток культурної спадщини		Толкачов Ю.І.
Старший науковий співробітник відділу археології Київського обласного центру охорони і наукових досліджень пам'яток культурної спадщини		Пономаренко В.В.
В.о. директора Київського обласного центру охорони і наукових досліджень пам'яток культурної спадщини		Берегова Л.П.
Кандидат історичних наук, професор, археолог, історик античності, скіфолог.		Ольговський С.Я.
Начальник управління культури Київської обласної адміністрації		Гончаренко Д.В.

Дата складання 25.11.2021 р.